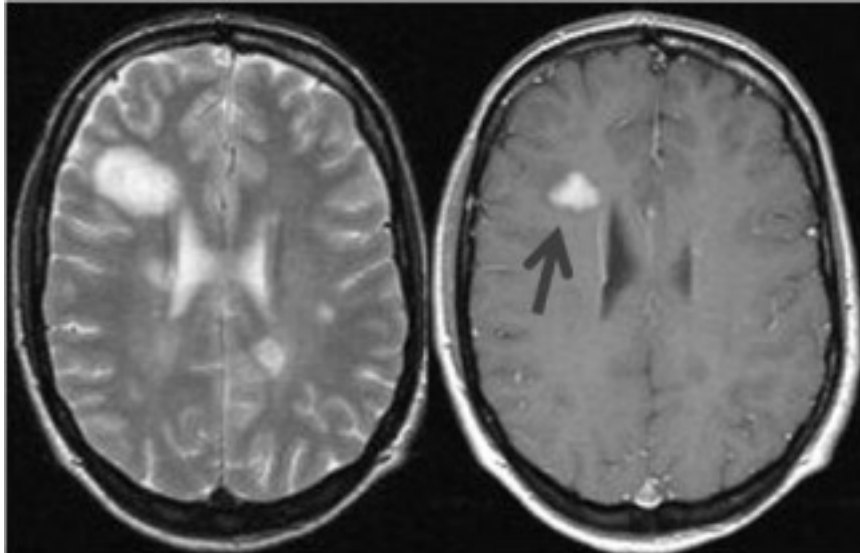

Diagnòstic precoç de l'esclerosi múltiple

10/2009 - Medicina i Salut.

L'esclerosi múltiple afecta predominantment a dones joves, no es coneix el seu origen ni té tractament curatiu, però pot seguir-se el seu desenvolupament amb tècniques de diagnòstic per imatges, com la ressonància magnètica. El Dr. Rovira de la Unitat de Ressonància Magnètica de l'Hospital Universitari de la Vall d'Hebron ha demostrat l'eficiència del diagnòstic de l'esclerosi múltiple per a aquesta tècnica si es realitza dins les primeres setmanes del primer episodi neurològic. Això facilitaria el tractament dels pacients i, encara que no són teràpies curatives, produirien un efecte beneficiós disminuint la freqüència de posteriors episodis neurològics.

RM cerebral realitzada en un pacient amb neuritis òptica, un dels primers símptomes de l'EM. La imatge de l'esquerra (potenciada en T2) mostra múltiples lesions en la substància blanca cerebral de característiques desmielinitzants, (taques blanques). Una d'aquestes lesions també es pot identificar a l'esquerra (potenciada en T1 obtinguda després d'administrar contrast), com a zona hiperintensa (fletxa); altres lesions s'observen com a zones hipointenses (taques més fosques) o no s'observen.

Un dels avenços tecnològics més rellevants de les darreres dècades en el camp de la medicina ha sigut el desenvolupament de les tècniques de diagnòstic per la imatge, entre les que cal destacar la ressonància magnètica (RM).

La RM, enfront d'altres tècniques de diagnòstic, com la tomografia computaritzada (TC) té importants avantatges: elevada capacitat de contrast en els teixits que permet assolir elevats nivells de sensibilitat en la detecció de lesions; capacitat multiplanar que permet obtenir plànols tomogràfics en qualsevol orientació de l'espai i, finalment, innocuïtat per les persones sempre que es segueixin unes mínimes normes de seguretat.

Degut a la capacitat d'obtenir imatges in vivo i de forma no invasiva, la RM ha suposat un abans i un després en el coneixement anatómic i funcional del cervell. Actualment també és la tècnica més utilitzada en el diagnòstic i caracterització de diferents processos (tumoral, desmielinitzants, inflamatoris, neurodegeneratius...) que afecten el sistema nerviós central. D'entre aquestes destaca l'esclerosi múltiple (EM), que correspon a una malaltia inflamatòria-desmielinitzant i neurodegenerativa que afecta predominantment dones joves i de la que encara no es coneix la seva etiologia, ni té tractament curatiu. Els malalts que pateixen aquesta malaltia, uns 4000 a Catalunya, s'han beneficiat de forma molt important de l'ús clínic de la RM, ja que el seu diagnòstic es fonamenta en gran part en les troballes de les imatges obtingudes mitjançant aquesta tècnica.

Existeixen diverses iniciatives per avançar en el coneixement de la RM en l'EM, com el MAGNIMS (MAGnetic resonance Imaging in Multiple Sclerosis), una xarxa de centres acadèmics hospitalaris europeus que tenen un interès comú en aprofundir en l'EM mitjançant RM i de la que les unitats de Ressonància Magnètica i de Neuroimmunologia Clínica de l'Hospital Vall d'Hebron en formen part.

Dins el marc d'aquest consorci europeu, el Dr. Rovira de la Unitat de Ressonància Magnètica de la Vall d'Hebron (URMVH) ha publicat un treball recentment en la revista Archives of Neurology (Arch Neurol. 2009 May; 66(5):587-92), on demostra que un únic estudi de RM realitzat dins les primeres setmanes després de la instauració d'un primer episodi neurològic suggestiu de tenir un origen inflamatori-desmielinitzant, és suficient per tal de poder establir el diagnòstic d'esclerosi múltiple. Aquest estudi proposa que la presència simultània de lesions que capten i no capten després de l'administració de contrast per via intravenosa (gadolini) (Figura) es pot utilitzar com a criteri per establir el diagnòstic d'esclerosi múltiple, ja que indica la presència de lesions en diferents fases evolutives (amb i sense inflamació activa) i per tant, disseminades en el temps -uns dels requeriments essencials per establir el diagnòstic d'aquesta malaltia.

Això representa un pas important per tal de simplificar el procés diagnòstic d'aquesta malaltia, ja que els criteris actualment acceptats requereixen o bé l'obtenció d'almenys dos estudis de RM o bé un únic estudi però realitzat dins els primers 3 mesos després de l'episodi clínic inicial. Per tant, els resultats de l'estudi podrien tenir un impacte favorable no només en el cost del procediment diagnòstic, sinó també en el maneig del pacient ja que facilitaria el poder oferir-li un diagnòstic de forma ràpida i senzilla. Tot això té avui dia una gran rellevància ja que el tractament precoç d'aquest malalts amb teràpies immunomoduladores, tot i que no són curatives, sí que modifiquen el curs de la malaltia i produeixen un clar efecte beneficiós, disminuint la freqüència de posteriors episodis neurològics i, probablement, alentint el desenvolupament d'una discapacitat neurològica irreversible.

Àlex Rovira

Unitat de Resonància Magnètica. Departament de Radiologia de l'Hospital de la Vall d'Hebron

"A Single, Early Magnetic Resonance Imaging Study in the Diagnosis of Multiple Sclerosis". Rovira, A; Swanton, J; Tintore, M; Huerga, E; Barkhof, F; Filippi, M; Frederiksen, JL; Langkilde, A; Miskiel, K; Polman, C; Rovaris, M; Sastre-Garriga, J; Miller, D; Montalban, X. ARCHIVES OF NEUROLOGY, 66 (5): 587-592 MAY 2009.